April 2024

RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL 2025-2028

HASVIK KOMMUNE

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotte Čállingoddi SGO
Postboks 80 ,9501 ALTA
post@kusek.no
www.kusek.no

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORORD 3

1. INNLEDNING 4

1.1 BAKGRUNN OG HENSIKT MED RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING 4
1.2 ELEMENTER I RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGEN 5
1.3 DATAINNSAMLING 8
1.4 DATAGRUNNLAG 9

2. GENERELT OM KOMMUNEN 10

2.1 POLITISK OG ADMINISTRATIV ORGANISERING 10
2.2 ANTALL ANSATTE 11
2.3 FINANSIELLE NØKKELTALL 11
2.4 BEFOLKNINGSUTVIKLING 13
2.5 SELSKAPER OG EIERSKAP 13

3. VALG AV RISIKOOMRÅDER 14

3.1 KOMMUNEBAROMETERET 14
3.2 ANDRE OMRÅDER MED MULIG RISIKO 25
3.3 ANDRE INNSPILL 26
3.4 PRIORITERTE OMRÅDER FOR RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING 27

4. FORVALTNIGSREVISJON – ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS VIRKSOMHET 28

4.1 SEKTOROVERGRIPENDE OMRÅDER 28
4.2 HELSE OG OMSORG 31
4.3 OPPVEKST OG KULTUR 35

5. FORVALTNINGSREVISJON -ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS FORETAK OG SELSKAPER ... 39

5.1 KOMMUNALE FORETAK 39

6. EIERSKAPSKONTROLLER-ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS UTØVELSE AV EIERINTERESSER 40

7. GJENNOMFØRTE OG FORVALTNINGSREVISJONER, EIERSKAPSKONTROLLER OG STATLIGE TILSYN 43

7.1 GJENNOMFØRTE FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER 43
7.2 PRIORITERTE OG IKKE GJENNOMFØRTE FORVALTNINGSREVISJONER I PERIODEN 2021-2024 44
7.3 VARSLEDE STATLIGE TILSYN 45

8. FORSLAG TIL FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER 46

8.1 I PRIORITERT REKKEFØLGE 46

FORORD

Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er utarbeidet av Kusek IKS på oppdrag for kontrollutvalget i Hasvik kommune. Dokumentet danner grunnlaget for henholdsvis plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. Planene vedtas av kommunestyret etter innstilling fra kontrollutvalget.

8. mai 2024

KUSEK IKS

Kate M. Larsen

Daglig leder/prosjektleder

Anne Berit Bæhr

Rådgiver

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og hensikt med risiko og vesentlighetsvurdering

I forbindelse med bestilling fra kontrollutvalget i møte 07.12.2023 har Kusek IKS gjennomført risiko- og vesentlighetsvurdering av Hasvik kommune sin virksomhet og i selskaper der kommunen har eierinteresser. Formålet med ROV-vurderingene har vært å skaffe relevant informasjon om de delene av virksomhetene i kommunen og selskapene der kommunen har eierinteresser som det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll.

ROV-vurderingene er systematisert og fremstilt i dette dokumentet på et overordnet nivå. ROV-vurderingene danner grunnlaget for kontrollutvalget sitt arbeid med planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for denne planperioden.

Kontrollutvalget er pålagt å utarbeide slike planer.[1] Planene skal vedtas av kommunestyret. Kommunestyret *kan delegere* til kontrollutvalget å gjøre endringer i planene.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Fokuset i en eierskapskontroll er hvordan kommunen forvalter eierskapene sine, enten enkeltvis eller som en portefølje. Kriteriene som Kusek IKS legger til grunne er blant annet regelverket knyttet til ulike typer selskap, det kan være kommuneloven, aksjeloven, lov om interkommunale selskaper, eierskapsmeldinger, vedtak og retningslinjer. Fokus i en forvaltningsrevisjon av selskapet er på selve selskapet, om det drives i samsvar med kommunestyret sine vedtak og betingelser, og om det drives i samsvar med lover og regler samt på en økonomisk forsvarlig måte.

I kommunelovens bestemmelser om egenkontroll framgår det at kontrollutvalget minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, skal utarbeide henholdsvis en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner, og en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

I kapittel 2 presenteres kommunens organisasjon og nøkkeltall. I kapittel 3 gjøres det rede for valg av tema/områder det skal gjøres risiko- og vesentlighetsvurdering av. Den

[1] Kommuneloven § 23-2 første ledd.

konkrete vurderingen presenteres i kapittel 4-6. I kapittel 7 er det en oversikt over gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller, statlige tilsyn. I kapittel 8 er det forslag til kommende forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

1.2 Elementer i risiko- og vesentlighetsvurderingen

Risiko- og vesentlighetsvurderingene som gjøres, er inspirert av COSO-rammeverket. COSO -rammeverkene er utarbeidet med tanke på ledelse og styring i alle typer virksomheter, og som kan anvendes både i privat og offentlig sektor.[2]

Elementer i risiko- og vesentlighetsvurderinger er følgende:

- Mål for kommunens virksomhet
- Risikofaktorer
- Risikovurderinger
- Vesentlighetsvurderinger
- Prioritering

Elementene inngår i den helhetlige planprosessen for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og kan skisseres på denne måten:

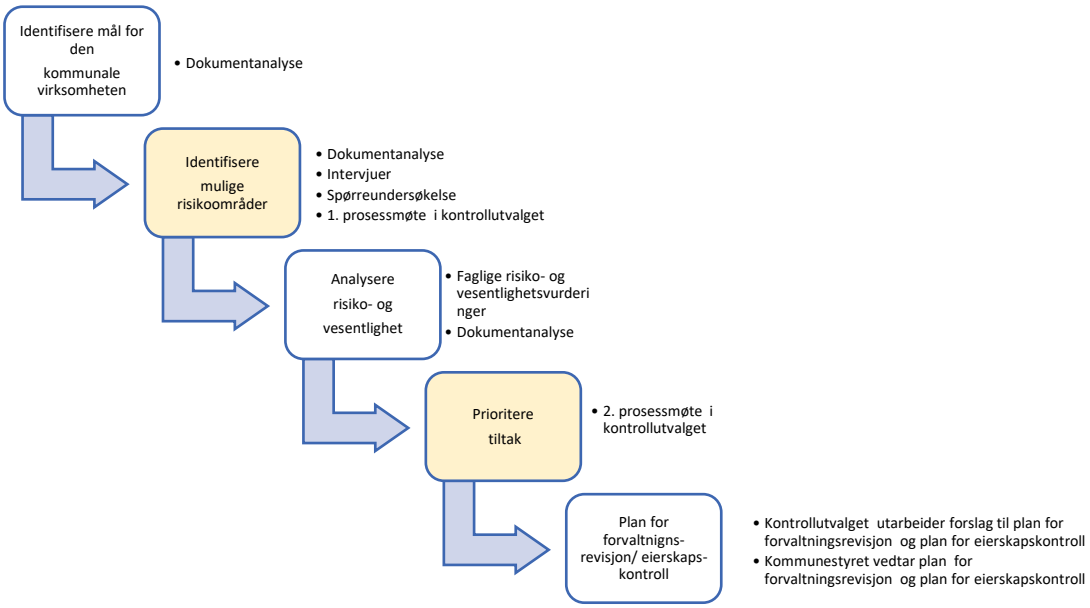

Figur 1 Skisse for planprosess

[2] Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission - en frivillig organisasjon i privat sektor som har som formål å forbedre kvaliteten på finansiell rapportering gjennom fokus på etikk i forretningslivet, effektiv intern kontroll og corporate governance.
I 2004 la COSO fram et nytt rammeverk – Enterprise Risk Management (ERM) – Integrated Framework.

1.2.1 Identifisering av mål for kommunens virksomhet

Kusek IKS har valgt å identifisere mål for kommunens virksomhet ut ifra følgende:

- Gjeldende lover og forskrifter (krav som er pålagt å levere til innbyggere kan forstås som mål for den kommunale virksomhet)
- Kommunale plandokumenter (mål oppnåelse)
- Vedtak og forutsetninger i kommunestyret
- Utnytte ressursene på best mulig måte i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv

Identifiserte mål behandles i kapittel 4 til 6.

1.2.2 Identifisering av risikofaktorer og risikoområder

Utgangspunktet for risikovurderingene er uønskede hendelser/ mangler / avvik – risikofaktorer – som kan inntreffe og true måloppnåelsen i kommunen.

Uønskede hendelser kan blant annet inntreffe med hensyn til følgende områder:

- Overholdelse av lover og bestemmelser
- Økonomi
- Produktivitet
- Måloppnåelse

I identifiseringen av risikoområder har Kusek IKS lagt følgende kriterier til grunn for valg av tema/områder det skal gjøres risiko- og vesentlighetsvurdering av:

1. Kommunebarometeret – områdene hvor karaktersettingen indikerer at tilstanden ikke er tilfredsstillende
2. Andre temaer/områder med risiko for avvik, mangler eller uønskede hendelser
3. Temaer/områder foreslått av kontrollutvalg, folkevalgte, revisor eller andre

Identifisering av risikoområder behandles i kapittel 3.

1.2.3 Risikovurderinger

Risikovurderinger er sammensatt av tre ulike elementer, og vurderes i betydningen av de mulige framtidige hendelsene og sannsynlighet:

- Vurdering av konsekvens
- Vurdering av sannsynlighet
- Risikoreduserende tiltak

Vurdering av konsekvens
Med konsekvens menes den betydning det vil ha for kommunens måloppnåelse, dersom de ulike risikofaktorene inntreffer og som kan utgjøre en risiko for at kommunen ikke når sine mål.

Vurdering av sannsynlighet
Med dette menes sannsynlighet for at en risikofaktor kan inntreffe. Ved vurdering av sannsynlighet er det tatt utgangspunkt i tidligere hendelser og endringer i omgivelsene som kan ha påvirkning for sannsynligheten.

Risikoreduserende tiltak
Risikoreduserende tiltak er eventuelle tiltak som kommunens ledelse har iverksatt for å redusere muligheten for at måloppnåelse ikke inntreffer, og som reduserer virkningene dersom risikofaktorene likevel slår til. På et overordnet nivå er det kartlagt hvilke tiltak som er etablert i kommunen og vurdert i hvor stor grad disse har risikoreduserende effekt, sett mot konsekvens av og sannsynlighet for at uønskede hendelser inntreffer.

Risikovurderinger beskrives i kapittel 4 til 6.

1.2.4 Vesentlighetsvurderinger

Vesentlighetsvurderinger innebærer en samlet vurdering av alvorsgraden som den enkelte faktor representerer i forhold til måloppnåelse. Aktører med ulikt ståsted kan ha svært ulik oppfatning av hva som er vesentlig.

Vesentlighet vurderes ut fra ulike perspektiv:

Fra brukerperspektiv, vurdert ut fra hva brukerne av kommunale tjenester anser som vesentlig.

Fra medardeiderperspektiv, vurdert ut fra hva de ulike medarbeiderne innenfor et tjenesteområde anser som vesentlig.

Fra et samfunns- og miljøperspektiv, vurdert ut fra hva som er vesentlig ved kommunens virksomhet sett i forhold til samfunnet og miljøet, herunder omdømme.

Fra et økonomisk perspektiv, vurdert ut fra omfanget av tjenesteområdets driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter, samt forskjeller i forhold til sammenlignbare kommuner med mer.

Fra et organisatorisk perspektiv, vurdert ut ifra elementer som styring, kontroll, ledelse og rapportering.

Fra et politisk perspektiv, vurdert ut ifra ulike tjenesteområder som har størst vesentlighet sett fra de folkevalgtes perspektiv (oppfatning av vesentlighet kan variere mellom politiske grupperinger)

Vesentlighetsvurderinger beskrives i kapittel 4 til 6.

1.2.5 Prioritering av risiko-områder

Prioriteringen av risikoområder gjøres ut fra trafikklysmodellen etter en faglig-/skjønnsmessig vurdering, og brukes som et utgangspunkt til prioritering av tiltak.

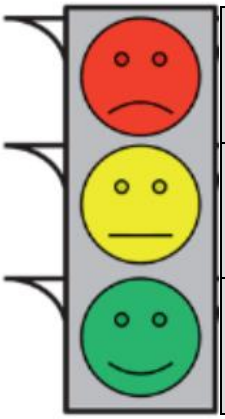

Høy	På områder som er merket rødt mener Kusek IKS på bakgrunn av fremlagte data og analyser, at det kan være høy risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelsen eller effektivitet.
Middels	På områder som er merket gult mener Kusek IKS på bakgrunn av fremlagte data og analyser, at det kan være middels risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelsen eller effektivitet.
Lav	På områder som er merket grønt mener Kusek IKS på bakgrunn av fremlagte data og analyser, at det kan være lav risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelsen eller effektivitet.

Figur 2 Trafikklysmodell

1.3 Datainnsamling

Statistikk og diverse målinger
Offentlig statistikk er hentet fra offentlige tilgjengelige databaser som for eksempel KOSTRA, kommunebarometer, åpenhetsindeksen, effektivitetsanalysen, kommunetesten og KS sin statistikk om sykefravær.

Statistikk gir mulighet for å sammenligne tall som gjelder for Hasvik kommune med andre kommuner av tilsvarende størrelse og økonomiske rammebetingelser.

Kommunale dokumenter
Dokumentene som er gjennomgått er i hovedsak informasjon fra Hasvik kommunes hjemmeside, herunder årsberetning, budsjett og handlingsprogram.

Intervju og innspill
I prosessmøtene til kontrollutvalget kan for eksempel ordfører, gruppeledere, kommunedirektør, andre administrative ledere, tillitsvalgte, mv. inviteres til møtene. De inviterte får tilsendt forrige ROV og spørsmål til forberedelse før møtet. Spørsmål kan blant annet være:

a. På hvilke områder er det risiko for at kommunen og selskaper der kommunen har eierandeler ikke når sine målsettinger, ikke oppfyller

lovkrav, eller utnytter ressursene dårlig?

b. På hvilke tjenesteområder/kommunalt eide selskaper er det behov for forvaltningsrevisjon?

Det kan også være aktuelt å gjennomføres intervju runder/spørreundersøkelser.

Kontrollutvalg
Det er gjennomført prosessmøter hvor kontrollutvalget har drøftet valg av områder/tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger som tas med i de videre vurderinger.

Kontrollutvalget diskutere informasjonen som kommer frem under prosessmøtene og informasjonen systematiseres ved hjelp av trafikklys-modellen. Kontrollutvalget prioriterer tema/områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Kommunens revisor
Kommunens revisor sine løpende rapporteringer til kontrollutvalget tas med i vurderingene samt konkrete innspill på områder de anser det kan være risiko på.

1.4 Datagrunnlag

I arbeidet med innhenting av informasjon har Kusek IKS blant annet sett til følgende kilder:

- Årsrapporter/årsmeldinger og årsregnskap
- Årsbudsjett og økonomiplaner
- Kommuneplanens samfunnsdel og planstrategier
- Fag- og temaplaner (for eksempel kompetanseplan)
- Kommunedelplaner
- Retningslinjer og reglement
- Eierskapsmelding
- Protokoller fra møter i kommunestyret
- Drøfting i kontrollutvalg/intervju/spørreundersøkelser
- Offentlig statistikk
- Kommunebarometeret
- Statsforvalterens kommunebilde med analyse av den enkelt kommune
- Tidligere gjennomførte revisjoner
- Tidligere gjennomførte eierskapskontroller
- Sekretariatets generelle kjennskap til kommunen og erfaring på områdene
- Saker i media
- Kommunens hjemmeside
- Relevant lovverk
- Statlige tilsyn

2. GENERELT OM KOMMUNEN

Her presenteres generell informasjon om kommunen, analysedelen er i kapittel 4.

2.1 Politisk og administrativ organisering

Hasvik kommune styres etter formannskapsmodellen, som for øvrig er den mest vanlige modellen i kommunene. Dette innebærer at formannskapet som utøvende politisk organ velges av kommunestyret etter partienes forholdsmessige representasjon i kommunestyret. Delegasjon til formannskap, utvalg, råd og nemnder er gitt i kommunens delegasjonsreglement.

Formannskapet er også økonomiutvalg, planutvalg, skatteutvalg, havnestyre, næringsutvalg, dispensasjonsutvalg, skiltutvalg, valgstyre og klageutvalg. Kommunestyret har oppnevnt levekårsutvalg og utvalg for helse og omsorg med særskilt ansvar. Kommunen har også administrasjonsutvalg, eldreråd, ungdomsråd, og råd for personer med funksjonsnedsettelse hvor medlemmene er politisk utnevnt.

2.1.1 Organisasjonskartet politisk organisering

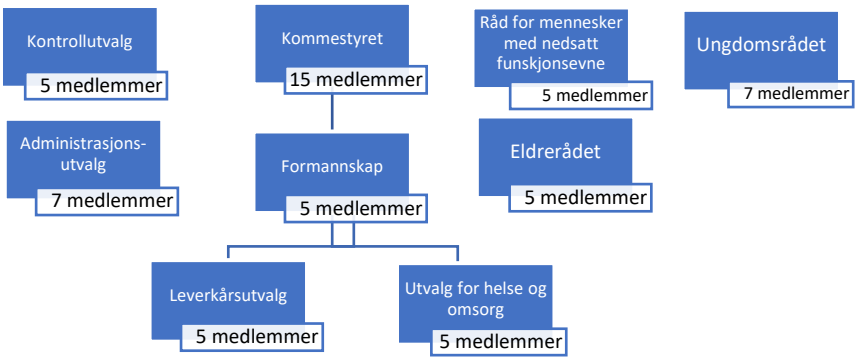

Figur 3 Politisk organisering i Hasvik kommune, Kilde: Hasvik kommunes reglement for styrer, råd og utvalg, vedtatt 22.11.2023.

2.1.2 Organisasjonskartet administrativ organisering

Figur 4 Administrativ organisering i Hasvik kommune, Kilde: www.hasvik.kommune.no

2.2 Antall ansatte

Kommunen hadde ved inngangen av året 165 årsverk.[3]

2.3 Finansielle nøkkeltall [4]

Beskrivelse	Måltall	2022	2021
Netto driftsres. i % av driftsinnt.	Minst 2 %	6,5 %	4 %
Lånegjeld* i % av driftsinnt.	Maks 60 %	42 %	34 %
Disp.fond i % av driftsinnt.	Minst 10 %	32 %	28 %

* Lånegjeld minus ubundet inv. fond.

Følgende handlingsregler er vedtatt av kommunestyret:

1) Netto driftsresultat minst 2 % av driftsinntekter
2) Gjeldsgrad på maksimalt 60 % av driftsinntekter
3) Disposisjonsfond minst 10 % av driftsinntekter

[3] Årsmelding 2022 Hasvik Kommune
[4] Årsmelding 2022 Hasvik kommune

Handlingsregel nr. 1:
Netto driftsresultat uttrykker andelen av årets driftsinntekter som ikke er blitt benyttet til dekning av årets driftsutgifter, og som derfor er avsatt til fond, til finansiering av investeringer, eller er ubrukt. Det er netto driftsresultat som er det viktigste måltallet for kommunene. Sammen med andre indikatorer brukes det til å analysere kommunens økonomi. Generelt er et godt netto driftsresultat en indikator på at kommunen har økonomisk handlefrihet.

Tidligere var det anbefalt av teknisk beregningsutvalg at gjennomsnittlig netto driftsresultat burde være på minst 3 % av driftsinntektene. Det anbefalte nivå er senere endret til 1,75 %. Hasvik kommune har som mål at netto driftsresultat skal være på minst 2 %. I 2023 var netto driftsresultat – 0, 7 % av driftsinntekter, som er vesentlig lavere enn vedtatt måltall for Hasvik kommune.

Kommunedirektøren skriver i årsmeldingen at med unntak av 2023 og pandemiåret 2020, har Hasvik kommune de siste 10 årene driftet med vesentlig høyrere margin enn anbefalt minimum.

Handlingsregel nr. 2: Netto lånegjeld

Anbefaling fra teknisk beregningsutvalg er at netto lånegjeld ikke skal overstige 80 % av brutto driftsinntekter. Måltallet for nettolånegjeld er på 60 %. I 2023 utgjorde netto lånegjeld 59 % av driftsinntektene. Hasvik kommune er innenfor måltallet.

Kommunedirektør skriver i årsrapporten at kommunestyret har i desember 2023 vedtatt å justere måltallet. Nytt måltall gjeldende fra 2024 gjeldsgrad på 100 % av brutto driftsinntekter.
Hasvik kommune har over tid hatt lav gjeld og gode fondsreserver. Gjelden er imidlertid raskt økende, og kommunedirektøren antyder at dersom denne utviklingen fortsetter vil gjeldsgraden ved utgangen av økonomiperioden bli svært krevende å håndtere.

Handlingsregel nr. 3: Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er frie fond og står til kommunestyrets frie disposisjon. Kommunen bør til enhver tid ha en ”buffer” til å møte uforutsette hendelser, som svikt i inntekter eller økte utgifter. Kommunen vil automatisk sikre denne ”bufferen” dersom store deler av et positivt netto driftsresultat årlig avsettes til disposisjonsfond. Når disposisjonsfondet har nådd en viss størrelse, kan fondet bidra til at kommunen i større grad kan egenfinansiere investeringene sine.

Anbefaling for kommuner er at disposisjonsfondet bør være på mellom 7 - 10 %.

Hasvik kommune har et mål om at disposisjonsfondet skal være over 10 % av driftsinntekter. I 2023 var disposisjonsfondet på 30 %. Disposisjonsfondet har hatt en liten nedgang fra året før.

2.4 Befolkningsutvikling

KOSTRA- tall for Hasvik viser følgende befolkningsutvikling i Hasvik kommune for 2021-2023:

	Befolkning ved utgangen av kvartalet		
	2021K4	2022K4	2023K3
K-5616 Hasvik	964	970	967

Kilde: SSB (tabell 01222)

2.5 Selskaper og eierskap

Eierskap i følgende heloffentlige eide selskap:

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel
Interkommunalt Arkiv IKS (IKA FINNMARK IKS)	Arkiv	1,30%
Vest-Finnmark avfallsselskap IKS (VEFAS IKS)	Renovasjons-tjenester	6,86%
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS (Kusek IKS)	Sekretariats-tjenester	7,69%
Vefik IKS	Revisjon – under avvikling	
Komrev Nord IKS	Revisjon	0,37%
Hammerfest Energi Holding AS	Utvikle kostnadseffektiv energi løsninger	10%

Kilde: intern statistikk

3. VALG AV RISIKOOMRÅDER

3.1 Kommunebarometeret

Kommunebarometeret (KB) er en måling som publiseres av Kommunal Rapport hvert år. Her rangeres 356 kommunene etter 155 nøkkeltall, på tvers av 12 ulike sektorer. Hasvik kommune er rangert på plass:

Figur 5 Rangering av Hasvik kommune i kommunebarometeret. Kilde Kommunalrapport

I de fleste tilfeller er målingene knyttet til kvalitet eller kapasitet på kommunens tjenestetilbud, men det kan også dreie seg om overgripende forhold som økonomisk tilstand og utvikling. Det er i den sammenheng naturlig å gjøre en nærmere vurdering av områdene hvor kommunen ifølge Kommunebarometeret presterer svakt, samt om det skal gjøres en risiko- og vesentlighetsvurdering av sektoren eller spesifikke deler av den.[5] Kusek IKS presenterer i dette kapittelet i sin helhet slik den er framstilt i Kommunebarometeret.

Kusek IKS anser i denne sammenhengen en ***karakter lavere enn 3 som indikasjon på at kommunens prestasjon er utilfredsstillende***. Karakterer som er knyttet til mer generelle forhold i kommunen, og ikke nødvendigvis sier så mye om kvalitet eller kapasitet på kommunens tjenester (for eksempel kinobesøk per innbygger), er ikke vektlagt i risiko- og vesentlighetsvurdering.

[5] I noen tilfeller har det ikke vært mulig å beregne nøkkeltall fordi det ikke er publisert tall av personvernhensyn eller fordi kommunen ikke har rapportert noen tall på området. På disse områdene er det ikke satt karakter.

3.1.1 Grunnskole

Tabell 1: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Grunnskole 337 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
GSK01 Snitt grunnskolepoeng, siste fire år	4.07	3.98	3.69	6	6
GSK02 Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år				6	
GSK03 Andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år		2.31		1	1
GSK04 Andel elever på laveste mestringsnivå, 5. trinn, snitt siste fire år [3]					
GSK05 Andel elever på laveste mestringsnivå, 8. trinn, snitt siste fire år [3]					
GSK06 Andel elever på laveste mestringsnivå, 9. trinn, snitt siste fire år [3]					
GSK07 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	3.59	2.63	2.28	4.12	1.33
GSK08 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	6	2.75	1.14	1.98	2.93
GSK09 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	2.62	3.36	1	1	1
GSK10 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	3.13	1.9	2.97	2.49	5.06
GSK11 Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år					
GSK12 Trivsel, 10. trinn, snitt siste fem år					
GSK13 Fysisk aktivitet, 5.-7. trinn	1.32	1.24	1	1	1
GSK14 Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år		4.09	3.42	2.48	3.01
GSK15 Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år		3.16	3.19	1	2.54
GSK16 Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	2.78	2.7		1	1
GSK17 Andel elever som får leksehjelp, 1.-4. trinn	3.25	3.11	4.63	3.64	3.12
GSK18 Andel elever som får leksehjelp, 5.-7. trinn	6	4.81	6	5.05	6
GSK19 Andel elever som får leksehjelp, 8.-10. trinn	1	2.05	1	1	1

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer lavt på andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk på 1-7 trinn. Samt andel lærere som oppfyller kravene til undervisning i 1-7 trinn, fysisk aktivitet på 5-7 trinn. Videre andel elever med spesialundervisning 8-10 trinn, snitt siste år og andel elever som får leksehjelp, 8-10. trinn.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Hasvik kommune scorer lavt på flere områder i grunnskolesektoren, spesielt på barnetrinnet. På enkelte nøkkeltall er det ikke ført opp statistikk i kommunebarometeret, enten som følge av at Hasvik kommune ikke har gjennomført Ungdata undersøkelse de siste årene eller at det er utilstrekkelig data. I oppvekstprofilen for Hasvik kommune 2023, utarbeidet av Folkehelseinstituttet, kommer det fram at Hasvik kommune har ligger signifikant dårligere enn landet og fylket for øvrig når det gjelder de laveste mestringsnivå i lesing i 5.trinn (31 %) og skriving i 5. Trinn (41%). Det ble gjennomført forvaltningsrevisjon på området spesialundervisning i 2022.

Kusek IKS vil på bakgrunn av dette gjennomfør en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området. I tillegg *Rekruttering, bemanning og kompetanse* som er et gjennomgående tema i alle sektorene.

3.1.2 Pleie og omsorg

Tabell 2: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Pleie og omsorg 347 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
P001 Andelen av ansatte (brukerrettete årsverk) som har fagutdanning	1.12	1.09	1	1	1
P002 Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	2.11	1.67	1		1
P003 Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	1.97	2.03	1.95	2.06	2.25
P004 Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	3.66	3.61	3.61	3.51	3.62
P005 Tid med lege på sykehjem, minutter pr. uke	3.66	2.29	1.25	2.72	1
P006 Tid med fysioterapeut på sykehjem, minutter pr. uke	1.7	2.75	2.34	2.34	2.8
P007 Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	5.18	6	6	6	6
P008 Andel personer med demens som har tilbud om dagaktivitet [6]					
P009 Rehabilitering plasser mot innbyggere 67 år og over	6	6	6	6	6
P010 Hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka	1.07	1.78	1.26	1.33	4.04
P011 Andel vedtak om helsetjenester i hjemmet, som iverksettes innen 15 dager			1	1	1
P012 Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere	3.06	3.24		3.43	1
P013 Andel trygghetsalarmer blant hjemmeboende eldre enn 80 år	1	2.42			
P014 Årsverk av ergoterapeut per 1000 innbyggere over 80 år				6	
P015 Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år					
P016 Mottakere av matombringing, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	3.97	4.42	6	6	3.91
P017 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier			3.25	3.24	
P018 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter					
P019 Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	3.63	3.55	3.88	4.1	3.73

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer spesielt lavt på andel ansatte med fagutdanning, andel beboere i institusjon med omfattende bistandsbehov, tid med lege på sykehjem. Samt andel vedtak om helsetjenester i hjemmet og døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Hasvik kommunes karakterer innenfor pleie- og omsorgssektoren er gjennomgående lave. Kommunedirektøren skriver i årsmeldingen at det har vært utfordrende å rekruttere ansatte i helsesektoren. Pleie og omsorg var vurdert og prioritert som ett risiko område for forvaltningsrevisjon i forrige planperiode, blant annet fordi terskelen for å få hjemmetjenester er blitt høyere. Dette forholdet indikerer at det er risiko for at ikke alle som har behov for hjemmetjenester får det. Det lave generelle kompetansenivået tilsier at det er risiko for at kvaliteten på tilbudet ikke er tilfredsstillende. Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i forrige periode.

Kusek IKS vil gjøre en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av tjenesteområdet, og i tillegg *Rekruttering, bemanning og kompetanse* som er et gjennomgående tema i alle sektorene.

3.1.3 Barnevern

Tabell 3: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Barnevern 290 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
BV01 Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	1	1	1	1	1
BV02 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder	5.02	6	3.34	4.66	2.45
BV03 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, 4-årsserie	1.41	2.36	2.71	4.75	3.5
BV04 Andel barn i institusjon og fosterhjem					
BV05 Andel barn i institusjon og fosterhjem, 4-årsserie					
BV06 Fagutdannet per 1000 barn	6	6	6	6	6
BV07 Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (f244)	3.62	3.5	4.13	3.49	3.49
BV08 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	2.94	2.03			
BV09 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan	5.1	5.02			
BV10 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, snitt siste 4 år	5.15	4.65	3.9	3.6	2.7
BV11 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan, snitt siste 4 år	4.36	4.5	5.52	5.23	5.32
BV12 Netto utgift forebygging per innbygger, 0-5 år	3.35	3.57	3.65	3.6	3.57
BV13 Hvor mange av de siste fire årene har kommunen hatt brukerundersøkelse i barnevernet?	1	1	1	1	1

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer jevnt over godt på barnevern med unntak på andel barn i barnevernet, andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, og andel barn under omsorg som har omsorgsplan samt brukerundersøkelser.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Hasvik kommune har til dels jevnt over gode score med noen unntak. Statsforvalterens tilsyn fra 26.05. 21, konkluderte med at Hasvik kommune ikke sikrer at alle undersøkelser er tilstrekkelig og forsvarlig gjennomført. Barneverntjenesten skriver i tilstandsrapport for 2022 at de jobber med å lukke avvikene i tilsynet i henhold til en plan som godkjent av statsforvalteren.

Kusek IKS vil derfor ikke gjøre en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.4 Barnehage

Tabell 4: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Barnehage 303 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
BH01 Antall barn per årsverk, kommunale barnehager	3.31	3.72	5.26	3.77	4.54
BH02 Antall barn per årsverk, private barnehager					
BH03 Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen	2.51	2.03	1.76	1	1
BH04 Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen					
BH05 Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning	2.9	1.82	1.34	1	1
BH06 Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning					
BH07 Andel ansatte som er menn, alle barnehager	4.27	6	6	6	6
BH08 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år	3.23	3.79	2.85	2.88	3.13
BH09 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste fire år	3.58	3.56	3.08	2.68	2.7
BH10 Antall barn per barnehage	5.52	5.85	6	6	6
BH11 Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	3.7	4.13	6	6	6
BH12 Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager					
BH13 Andel 1-5-åringer med barnehageplass	1.93	1.69	1	1.29	2.58

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer jevnt over godt på området, men svært lavt på formell kompetanse, andel av minioritetsspråklig barn som går i barnehage og andel barn med barnehageplass.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Hasvik kommune har svært lave karakter på sentrale nøkkeltall når det gjelder pedagogisk kompetanse i barnehagen. Kommunedirektøren skriver i årsmeldingen 2023 at barnehagen drives med dispensasjon fra pedagognorm, på tre av fem.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark planlegger å gjennomføre tilsyn av barnehagemyndighetens veiledning og tilsyn i 2024.

Kusek IKS vil derfor ikke gjøre en ytterlig risiko- og vesentlighetsvurdering av barnehagetjenesten. Rekruttering, bemanning og kompetanse er et gjennomgående tema i alle sektorer, og Kusek IKS skal gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av temaet for hele organisasjonen.

3.1.5 Helse

Tabell 5: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Helse 333 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
HE01 Avtalte legeårsverk per 10000 innbyggere	6	6	6	4.21	3.5
HE02 Andel av fastlegelistene som er åpne	6	6	6	6	6
HE03 Andel av fastlegelistene som mangler lege	6	6	2.4	2.87	1
HE04 Andel ledige listeplasser	6	6	6	6	3.73
HE05 Andel helsesykepleier-årsverk per 10 000 innbyggere under fem år					
HE06 Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10 000 innbyggere	1	1	1	1	1
HE07 Årsverk av jordmødre per 10 000 fødte					
HE08 Antall sykehusopphold per 1000 innbyggere [10]	2.47	3.92	2.91	2.66	1
HE09 Andel med fullført helseundersøkelse innen 1. skoleår	2.65	6	3.47	3.15	3.32
HE10 Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager			6	6	6
HE11 Vaksine, 2-åringer	2.95	2.94	2.79	2.55	
HE12 Vaksine, 9-åringer					
HE13 Legemiddelbruk per 10000 innbyggere [11]	6	6	6	6	
HE14 Netto utgifter til forebygging (funksjon 233) per innbygger over 4 år	2.77	3.44	3.62	3.58	3.44

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer jevnt over godt på helse. Unntak er andel av fastlegelistene som mangler lege, årsverk av psykiatriske sykepleiere og antall sykehusopphold per 1000 innbyggere.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Karakterene på helse-området i Hasvik kommune indikerer at tilstanden er jevnt over tilfredsstillende. Kommunedirektøren skriver årsmeldingen at kommunen opplever at det er vanskelig å rekruttere kommuneleger og kommunen leier inn vikarleger. Rekruttering, bemanning og kompetanse er et gjennomgangstema i flere sektorer.

Kusek IKS vil derfor kun gjennomføre en risiko- og vesentlighetsvurdering av rekruttering, bemanning og kompetanse for hele organisasjonen.

3.1.6 Sosialtjenesten

Tabell 6: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Sosialtjenesten 99 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
SOS01 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 18-24 år	2.92	1	1	4.34	3.06
SOS02 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 25-66 år	3.03	2.22	2.1	3.33	3.83
SOS03 Andel 18-24 på sosialhjelp, korrigert	3.42	3.11	2.57	1	3.8
SOS04 Andel 25-67 på sosialhjelp, korrigert [15]					3.26
SOS05 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	3.05	2.13	2.07	3.53	3.38
SOS06 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 10 måneder eller mer	3.26	2.41	2.65	3.4	4.77
SOS07 Andel av mottakerne som har arbeidsinntekt som hovedinntektskilde	3.94	4.1	4.31	6	6
SOS08 Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	1	1	1	1	1
SOS09 Årsverk til økonomisk rådgivning per 1000 langtidsmottakere av stønad	1.36	1.28	1	3.5	3.57
SOS10 Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget	2.24		1.73	1.86	2.99
SOS11 Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad				1	

Kilde: Kommunal Rapport

Hasvik kommune scorer gjennomsnittlig bra på sosialtjenester, unntak er mottakere av kvalifiseringsstønad.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
I 2024 skal statsforvalteren gjennomføre landsomfattende tilsyn som skal undersøke om Nav- kontorene tilbyr økonomisk rådgiving til personer som er i en vanskelig økonomisk situasjon. Den totale karakteren på området tilsier at det ikke er nødvendig å gjennomføre risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.7 Kultur

Tabell 7: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Kultur 291 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
KUL01 Besøk i folkebibliotek per innbygger	1.38	1.44	1.59	1.56	1.78
KUL02 Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket [19]	1.31	1.57	1	2.48	1.19
KUL03 Utlån per innbygger	1.35	1.39	1	1	1.71
KUL04 Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	3.19	2.89	3.31	2.92	2.48
KUL05 Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	1.23	1.05	1.05	2.25	1
KUL06 Kinobesøk per innbygger	2	1.79	2.08	2.14	1.75
KUL07 Ansatte kulturarbeidere i kommunen, per 1000 innbygger [19]	1.85	1.67	1.23		3.5
KUL08 Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	2.26	2.09	1.89	2.58	1.85
KUL09 Antall timer i kulturskolen, per elev [19]	2.38	2.17	1.87	2.54	3.53
KUL10 Kommunale fritidssentre, årlige besøk per 1000 innbyggere 6-20 år					
KUL11 Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	6	6	6	3.86	4.01

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer jevnt over lavt på kultur-sektoren. Unntaket der de har høy score er andel av kulturutgifter som er overført til frivillige.

Kusek IKS vurdering
De mange lave karakterene i kommunebarometeret på dette området tilsier at området burde ses nærmere på. I folkehelseinstituttets oppvekstprofil og folkehelseprofil for 2023 foreligger det ikke noen data for indikatorer for fritid og nærmiljø. I økonomiplan for 2023-2026 er det budsjettert med årlige beløp på kr. 279.500 i en 4 årsperiode for å legge til rette for lek, aktiviteter, kulturtilbud, naturopplevelser og fritidstilbud, både på kulturmidler og støtte til idrettslag/frivillighet.

Vi vil derfor ikke gjøre en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.8 Klima og natur

Tabell 8: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Klima og natur 258 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
KLN01 Formålsbygg, energibruk per kvm	1	1	1	1	1
KLN02 Endring, totale klimagassutslipp i kommunen siste fire år (prosent) [27]	3.54	3.32	3.49	3.72	4.15
KLN03 Endring i klimagassutslipp (tonn CO2 ekvivalenter) fra veitrafikk i kommunen siste fire år [27]	2.74		5.69	3.71	4.07
KLN04 Hvor mange av de siste fire årene kommunen har søkt om midler fra Klimasats [28]					
KLN05 Antall offentlige ladepunkt for elbiler per 1000 innb.					
KLN06 Andel km av kommunale veier som er tilrettelagt for syklende	1	1	1	1	1
KLN07 Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	2.02	2.16	1.07	3.26	2.78
KLN08 Andel av alle naturlige vannforekomster med god økologisk tilstand [29]	6	6	6	6	6
KLN09 Andel av alle sterkt modifiserte vannforekomster med godt økologisk potensial [29]	4.68	4.68	4.68	4.68	4.68
KLN10 Gjeldende overordnede planer nyere enn 5 år som angår natur og miljø [30]		5.32	3.21	4.94	
KLN11 Antall byggesøknader innvilget med dispensasjon i LNF-områder, langs ferskvann og i strandsone [31]		6	6		
KLN12 Vernet areal km2 på land og til havs, i forhold til kommunens totale areal [32]			1	1	3.98
KLN13 Jordbruksareal omdisponert siste fire år (dekar)	6	6	6	5.78	5.75
KLN14 Endring i antall km2 nedbygd areal (sum av bebygd areal og vegareal) siste 4 år	4.18	4.28	5.68	5.57	5.67
KLN15 Brutto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (kr)	3.44	3.52	2.9	3.33	2.77

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer jevnt over godt på området med unntak på områdene: areal formålsbygg per innbygger, avfallsgjenvinning og andel km av kommunale veier som er tilrettelagt for syklende.

Kusek IKS vurdering
At kommunen har jevnt over gode score og det tilsier at området ikke bør ses nærmere på. Kusek IKS vil derfor ikke gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.9 Saksbehandling

Tabell 9: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Saksbehandling 318 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
SAK01 Andel byggesøknader der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid		6	5.79		
SAK02 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 ukers frist			4.44		
SAK03 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 12 ukers frist	5.15				
SAK04 Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn		1	1		
SAK05 Saksbehandlingsgebyr for enebolig	5.43	5.45	5.77	5.46	5.45
SAK06 Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan				6	
SAK07 Andel byggesøknader innvilget i områder med restriksjoner				1	
SAK08 Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	5.88	5.88	6	5.89	5.9

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune har jevnt over gode karakterer på områdene som er besvart, men Hasvik kommune har ikke innrapportert/mangler data for plan- og byggesaksbehandling for de siste årene.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Karakterene på nøkkeltall som er innrapportert indikerer en jevnt over tilfredsstillende tilstand på saksbehandlings-området. Nøkkeltall om saksbehandlingstid og oppfølging av byggesaker er ikke oppgitt, men ifølge SSB[6], behandles det om lag 6-10 byggesøknader i året i perioden 2020-2022 og det er ikke behandlet noen dispensasjonssøknader i perioden. Ingen byggesøknader er avslått eller at klage er sendt videre til Statsforvalteren i Trom og Finnmark ut fra innrapporterte tall.

Kusek IKS vil derfor ikke gjennomføre en risiko- og vesentlighetsvurdering av det spesifikke områdene.

[6] SSB tabell 12676

3.1.10 Vann, avløp og renovasjon

Tabell 10: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Vann, avløp og renovasjon 139 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
VA01 Årsgebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing	3.81	3.93	4.39	4.09	4.12
VA02 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende e.coli-prøveresultater	6	6	6	6	6
VA03 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende IE-prøveresultater	6	6	6	6	6
VA04 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende farge	6	6	3.09	6	6
VA05 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende pH-verdi	6	3.22	3.23	3.22	3.21
VA06 Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	6	3.48	1	5.86	6
VA07 Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	4.88	4.89	4.89	4.89	4.87
VA08 Andel fornyet vannledningsnett siste tre år					
VA09 Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder					
VA10 Andel fornyet spillvannsnett siste tre år, avløp		3.84		2.18	1.77
VA11 Alder på spillvannsnettet	2.59	2.56	2.63	2.6	2.55
VA12 Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle rensekrav	6	6	4.96	4.89	4.98
VA13 Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannsnett		1	3.12	3.28	1
VA14 Oversvømmelser per 10000 innbygger	6	6	1	1	6

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer jevnt over godt på dette området. Unntakene er spillvann og antall stopp i kloakken per 100 km spillvannsnett.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Karakterene på området indikerer en jevnt over tilfredsstillende tilstand på området. Samtidig har det vært flere medieoppslag på oversvømmelse av kloakk og vannkvalitet i Hasfjorden. Hasvik kommune har 5 forskjellige vannverk ifølge Helseoversikt 2023-2027.

I årsmelding 2022 sies følgende:
«Hasvik vannverk driftes uten driftsforstyrrelser og produserer drikkevann av høy kvalitet. Breivikbotn vannverk produserer drikkevann av god kvalitet. Sørvær vannverk har stabil produksjon av drikkevann med god kvalitet. Kommunen eier i tillegg to små vannforsyningsanlegg på Breivik og i Hasfjord. Disse anleggene tilfredsstiller ikke dagens krav».

I økonomiplan for 2023-2026 skal det i 2023 gjøres utbedringer ved Breivikbotn renseanlegg for å bedre vannkvaliteten. I Økonomiplan 2024-2027 kan vi ikke se at det er planlagt utbedringer ved vannforsyningsanlegg i Hasfjord.

4.2 Drikkevannskvalitet

Andelen personer tilknyttet vannverk (vannforsyningssystem) med ulik kvalitet på drikkevannsforsyningen med hensyn til E. coli og leveringsstabilitet (ikke-planlagte avbrudd i vannforsyningen) i prosent av befolkningen tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer.

	2017	2018	2019	2020	2021
hygienisk kvalitet	100	100	100	100	100
leveringsstabilitet	100	100	82	82	100

Kilde: Kommunehelsa statistikkbank

Tallene er årlige og omfatter både private og kommunale vannverk. I vurderingen av befolkningens drikkevannskvalitet, må det derfor tas hensyn til hvor stor andel av befolkningen som er tilknyttet slike vannverk og som man da har informasjon om.

I Hasvik kommune har man fem forskjellige vannverk:

1. Sørvær vannverk → Dekker alle helårsboliger på Sørvær.
2. Breivik vannverk → Dekker alle helårsboliger på Breivik. Ikke renset vann.
3. Breivikbotn vannverk → Dekker alle helårsboliger i Breivikbotn.
4. Hasvik vannverk → Dekker alle helårsboliger utenom boliger på Skippernes.
5. Hasfjord vannverk → Dekker alle helårsboliger med ett unntak. Ikke renset vann.

Vi vil derfor ikke gjennomføre en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av de spesifikke områdene under forutsetning av at kommunene jobber med å utbedre/tilfredsstille dagens krav til drikkevann. I tillegg føres det statlig tilsyn med vannkvalitet av Mattilsynet.

3.1.11 Økonomi

Tabell 11: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Økonomi 69 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
ØK01 Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3.58	3.01	2.21	3.83	2.37
ØK02 Korrigert netto driftsresultat i prosent, snitt 4 siste år	3.46	3.52	2.31	3.49	3.68
ØK03 Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3.65	2.33	1.77	3.32	3.73
ØK04 Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter [40]	3.98	3.85	3.79	3.79	3.86
ØK05 Endring disposisjonsfond, prosentpoeng	3.69	3.13	3.29	3.65	4.03
ØK06 Netto renteeksponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	4.46	4.33	4.85	4.88	4.17
ØK07 Endring i netto renteeksponert gjeld (andel av brutto driftsinntekter)	3.65	3.21	3.4	3.66	3.2
ØK08 Netto finansutgifter, i prosent av brutto driftsinntekter, eksl. avdrag	3.86	3.83	3.94	3.57	4
ØK09 Investeringer, som andel av brutto driftsinntekter. Snitt siste fire år	4.56	4.33	5.05	5.32	4.94
ØK10 Andel av investeringene som finansieres av lån, siste fire år	4.84	5.41	5.56	4.94	4.63
ØK11 Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	3.42	3.42	2.69	3.53	2.64

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen for Hasvik kommune viser tilfredsstillende karakterer på de fleste nøkkeltall. Unntakene er driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter og oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter.

Kusek IKS vurdering
Kommunedirektøren skriver i årsmeldingen for 2022 at kommunen har god økonomi. Kommunedirektøren påpeker i årsmeldingen for 2023 at driftsresultatet i 2023 viser hvor raskt økonomien kan endre seg, fra et mindreforbruk i 2022 til et negativt netto driftsresultat i 2023.

Finansielle nøkkeltall på området viser at Hasvik var godt innenfor på vedtatte måltall i 2022, men utviklingen i 2023 viser en negativ tendens. Kusek IKS mener derfor det ikke er grunn til å gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.12 Kostnadsnivå

Tabell 12: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Kostnadsnivå 277 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
ENH01 Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.48	3.22	3.02	3.24	3.2
ENH02 Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.2	2.96	1	2.98	3.16
ENH03 Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	4.04	4.15	6	5.56	4.62
ENH04 Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.19	1	1	2.88	3.13
ENH05 Netto utgifter til sosialhjelp per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.39	3.23	3.04	3.45	3.17
ENH06 Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	2.55	2.58	1	2.82	3.05
ENH07 Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.36	3.28	3.29	3.86	3.9

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer gjennomsnittlig bra for kostnadsnivå.

Kusek IKS vurdering
Dette området er etter vårt syn lite hensiktsmessig å overføre direkte til en risiko- og vesentlighetsvurdering. Vi anser det mer formålstjenlig å trekke kostnadsnivået inn i vurderingen av risiko på de respektive tjenesteområdene.

3.2 Andre områder med mulig risiko

Andre områder med mulig risiko knyttet til blant annet sektorovergripende funksjoner er vurdert av Kusek IKS, og følgende områder og tema fremheves:

Område og tema	Risikofaktorer	Aktuelt
Rekruttering, bemanning og kompetanse	Vanskelig å rekruttere fagfolk til de ulike sektorene	X
Folkehelse	Stor andel unge mellom 15-24 år som faller utenfor Stor andel unge som får stønad til opphold Stor andel barn på barnevernstiltak	X
Bosetning av flyktninger	Lærer i voksenopplæring	X

	Manglende vedtak om bosetning av flyktninger i 2023 og 2024	
Politisk og administrativ – Saksbehandling og effektuering av politiske vedtak	Risiko for at manglende realisering av vedtak fattet i folkevalgte organer	X
Åpenhet, innsyn og informasjon – offentlighet	Hasvik kommune scorer veldig lavt i åpenhetsindeksen	X

3.3 Andre innspill

3.3.1 Forslag fra kontrollutvalget

Kontrollutvalget i Hasvik kommune er opptatt av ***bruker perspektivet*** i de kommunale tjenestene, og at dette vektlegges i kommende forvaltningsrevisjoner:

- Leveres de lovpålagte tjenestene
- Kvalitet på tjenestene
- Ressursbruk og effektivitet
- Helse og omsorg

Dette er områder, temaer og perspektiv som alt er vurdert som risiko-områder av sekretariatet.

3.3.2 Forslag fra revisor

Område og tema	Aktuelt	Vurderinger
Anskaffelser	IA	Dette området er vurdert som ikke aktuelt i forvaltningsrevisjon, men bør vurderes inn i etterlevelseskontroll for 2024/og i løpende bilagskontroll i interimsfasen i 2024
Oppfølging av politiske vedtak	X	Området er alt vurdert som risiko-område av sekretariatet
Grunnskole-elevenes psykososiale skolemiljø	X	Området er alt vurdert som risiko-område av sekretariatet
Barnehage	IA	Området er vurdert av sekretariatet til å ikke være aktuelt da det er planlagt statlig tilsyn i 2024
Helse og omsorg/pleie og omsorg		Området er alt vurdert som risiko-område av sekretariatet

3.3.3 Andre forslag

Vi har den 19. mars 2024 mottatt innspill fra Ordfører på følgende områder og tema:

Område og tema	Aktuelt	Vurderinger
Pleie- og omsorgstjenesten generelt, praktisk bistand og institusjonsplasser	**X**	Vi vurderer at risiko bildet tilsier at dette prosjektet bør gjennomføres og tas med i analysen for området. **(prosjekt på plan fra forrige periode som ikke er gjennomført)**
Bemanning, rekruttering og kompetanse	**X**	Vi vurderer at risiko bildet tilsier at dette prosjektet bør gjennomføres og tas med i analysen for området. **(prosjekt på plan fra forrige periode som ikke er gjennomført)**

3.4 Prioriterte områder for risiko og vesentlighetsvurdering

Prioriteringer er basert på innspill og vurdering av områdene ut fra innhentet informasjon/faglige vurderinger og er grunnlag for valg av områder det skal gjøres risiko- og vesentlighetsvurdering av.

ROV avgrenses til kun å gjelde prioriterte områder som det er definert middels eller høy risiko på. Det betyr at områder det ikke eksplisitt er knyttet risiko ikke er omtalt.

Prioriterte områder presenteres under analysedelen fra kapittel 4. Når det gjelder selskaper kommunen har eierinteresser i framgår det av kapittel 5-6 hvilke av selskapene det gjøres en risiko- og vesentlighetsvurdering av.

4. FORVALTNIGSREVISJON – ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS VIRKSOMHET

4.1 SEKTOROVERGRIPENDE OMRÅDER

Sektorovergripende områder er kommunes virksomhet som berører flere deler av kommunen organisering, virksomhet, forvaltning og tjenesteproduksjon.

Reformer:

- *Tillitsreformen- utvikle tjenester til beste for brukerne for hele sektoren. Hovedgrepene er mindre detaljstyring og økt handlingsrom for de som jobber ut mot brukerne. (16.05.23)*

Sentrale sektorovergripende funksjoner i Hasvik kommune ligger plassert i direkte linje under kommunedirektøren som stabsområde. Område omfatter Personal/lønn, Økonomi og IKT, Plan og næring og Servicetorg/arkiv.

Administrasjonen er ansvarlig for organisering, koordinering, ledelse, drift, forvaltning og iverksettelse av vedtak fra politiske organer. Herunder organisasjonsutvikling, personalbehandling, kvalitetssikring, drift og støtte.

Administrasjonen er også saksbehandler og sekretariat for kommunestyret, formannskap og andre ulike utvalg.
Kilde: hasvik.kommune.no

4.1.1 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til sektorovergripende funksjoner og tema.

Tabell 13: Identifiserte risikoområder knyttet til sektorovergripende områder

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Rekruttering, bemanning og Kompetanse	Vanskelig å rekruttere fagfolk til de ulike sektorene Folkehelse oversikten[7] viser at en økende andel unge faller utenfor arbeidslivet, og at det er en stor andel unge som får stønad fra Nav. Bosetning av flyktninger kan bidra til å få ansatt i de ulike sektorene og befolkningsvekst. Kommunen har en del tilflyttere fra Polen og Litauen 11,6 % av befolkningen.[8] Men det er hovedsakelig menn som jobber i fiskerinæringen. Sykefraværet i 2022 var på 7,2%[9] Sykefraværet i 2023 var på 6, 8 %[10] Merforbruket knytter seg i all hovedsak til kjøp av vikartjenester	• Omdømmeperspektiv-at kommunen ikke fremstår som en attraktiv arbeidsgiver/godt arbeidsmiljø • Høye kostnader og mindre kontinuitet/stabilitet i tjenesten • Manglende gjennomføring av arbeid og oppgaver • Befolkningsperspektiv/ Befolkningsnedgang og fraflytting, ikke lykkes med integrering • Manglende effektivitet og måloppnåelse • Økt risiko for uønskede hendelser	Delmål for mer inkludering og reduksjon av sykefraværet. [11] Planlegging av kompetansetiltak Personalpolitiske retningslinjer Rekrutteringstiltak-Stipendordninger Bolystfond Bygdevektavtale	

[7] Helhetlig folkehelseoversikt 2020-2023.pdf (custompublish.com)
[8] Kommuneplanstrategi 2020-2023, utviklingstrekk befolkning s. 10
[9] Årsmelding 2022 s. 4
[10] Årsmelding 2023, s. 4
[11] Årsmelding 2022 s. 3

	som følge av vakanser og sykefravær, spesielt innenfor helsesektoren Varslersaker Kan ikke se at det er gjennomført medarbeiderundersøkelser			
Politisk og administrativt Saksbehandling og effektuering av politiske vedtak	Bosetning av flyktninger, mangler vedtak om bosetning i 2023 og 2024 Folkehelse oversikt 2020-2023, manglende planverk. Dispensasjoner som følge av ikke oppdatert planverk Folkevalgtopplæring per mars 24 er ikke gjennomført	• Brudd på regelverk • Omdømme • Manglende gjennomføring av arbeid og oppgaver • Manglende realisering av vedtak fattet i folkevalgte organer	Arealplan er ute på høring Reglement for politiske styrer, råd og utvalg er behandlet i november 2023 Delegasjonsreglement	
Åpenhet, innsyn og informasjon-Offentlighet	Lav score i åpenhetsindeksen[12] Offentlig postjournal i perioden 21.3.23-20.3.24 viser 86 innsynsbegjæringer, herav er det 3 klager på avslag om innsyn, purringer på sent svar	• Brudd på regelverk • Omdømme	Offentlig postjournal tilgjengelig- og hjemmesiden til kommunen har opplysninger/regelverk/lenker til å søke om innsyn	

[12] Resultater-landsoversikt.pdf (presse.no)

4.2 HELSE OG OMSORG

4.2.1 Generelt

Overordnet rammeverk for helse og omsorg

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Det skal sikres likeverdige helse- og sosialtilbud til hele befolkingen, uavhengig av geografisk, språklig og kulturell bakgrunn. Pasientrettighetsloven§ 3-5 påpeker at pasienter har krav på informasjon, som er tilpasset mottakerens individuelle forutsetninger, som alder, modenhet, erfaring og kultur-og språkbakgrunn. Sameloven gir innbyggere i samiske forvaltningsområder rett til å bruke samisk i møte med helsevesenet og rett til å bli betjent på samisk.

Kommunens ansvar omfatter blant annet:

1. *Helsefremmende og forebyggende tjenester, herunder:*
   a. *helsetjeneste i skoler og*
   b. *Helsestasjonstjeneste*
2. *Svangerskaps- og barselomsorgstjenester*
3. *Hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner, herunder:*
   a. *legevakt,*
   b. *heldøgns medisinske akuttberedskap,*
   c. *medisinsk nødmeldetjeneste, og*
   d. *psykososial beredskap og oppfølging.*
4. *Utredning, diagnostisering og behandling, herunder fastlegeordning*
5. *Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering*
6. *Andre helse- og omsorgstjenester, herunder:*
   a. *helsetjenester i hjemmet,*
   b. *personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt og*
   c. *plass i institusjon, herunder sykehjem.*
7. *Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens.*

For å oppfylle ansvaret skal kommunen ha knyttet til seg lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor, helsesykepleier, ergoterapeut og psykolog.
Helse- og omsorgstjenester som tilbys eller ytes etter loven her skal være forsvarlige. Kommunen skal tilrettelegge tjenestene slik at:

- *den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert helse- og omsorgstjenestetilbud*
- *den enkelte pasient eller bruker gis et verdig tjenestetilbud*
- *helse- og omsorgstjenesten og personell som utfører tjenestene blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter*
- *tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenestene*

Kilde: Lov om kommune helse- og omsorgstjenester m.m., Lov om pasient- og brukerrettigheter, Lov om sametinget og andre samiske rettigheter, Meld. St. 31 (2018-2019)

Reformer:
Helse og omsorg er et område som er gjenstand for flere reformer. Eksempler på dette er blant annet:

- *Fremtidens primærhelsetjeneste (2014-2015), Nærhet og helhet*
- *Folkehelsemelding (2018-2019), Gode liv i eit trygt samfunn. Tidlig innsats for barn og unge.*
- *Kvalitetsreform for eldre (2017-2018), Leve hele livet*
- *Samhandlingsreformen (2012)*
- *Tillitsreformen- utvikle tjenester til beste for brukerne for hele sektoren. Hovedgrepene er mindre detaljstyring og økt handlingsrom for de som jobber ut mot brukerne. (16.05.23)*

4.2.2 Hasvik kommune

Beskrivelse av området[13]
Kommunens helse- og omsorgstjenester er organisatorisk delt mellom Legestasjonen, Pleie- og omsorg, og Familie, forebygging og rehabilitering (FFR). Pleie- og omsorg omfatter sykehjemsavdelingen ved Hasvik helsesenter, Soltun omsorgsboliger og hjemmebaserte tjenester.

FFR omfatter tjenestene innenfor rus, psykiatri, helsestasjon, fysioterapi, ergoterapi, folkehelse og barnevern. Det er vår ambisjon at virksomheten i FFR skal ha høy faglighet og benytte moderne arbeidsmetoder med utstrakt bruk av tverrfaglige team.

Legetjenesten er dimensjonert slik at det skal være en kommuneoverlege i 100 % stilling, en kommunelege i 100 % stilling og to kommuneleger i 50 % stilling. Det har dessverre blitt stadig vanskeligere å rekruttere kommuneleger. Kommunen mangler for tiden leger til en 100 % og to 50 % stillinger. Inntil videre kompenseres det i nødvendig grad med å innleie vikarleger.

Hasvik kommunes sosiale tjenester ivaretas gjennom NAV-Hasvik. Kontoret har to statlige og en kommunal stilling. NAV-leder er kommunalt ansatt.

[13] Årsmelding 2022, s. 5->

4.2.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til Helse og omsorg

Tabell 14: Identifiserte risikoområder knyttet til Helse og omsorg

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Helse, hjemmetjenester/praktisk bistand og institusjoner • *Kapasitet og kompetanse* • *Sykefravær* • *Endret demografi (Eldre bølgen)* • *Omsorgstrappen (helhetlig tilbud)*	I årsmeldingen for 2022 pekes det på utfordringer med å rekruttere ansatte i helsesektoren. Andel ansatte med fagutdanning ifølge kommunebarometer for pleie og omsorg er 59,4 i 2023. Helse sine tall er ikke oppgitt, men i årsmeldingen for 2022 nevnes utfordringer med å ansette kommuneleger. Terskel for å få hjemmetjenester er blitt høyere, samtidig får vi flere pasientgrupper som ønsker tilrettelegging for å kunne bo lengst mulig hjemme, samt at det er en nedgang i andel innbyggere med institusjonsopphold, men de har et økende/omfattende bistandsbehov når de har behov for institusjonsopphold. 42,1 % i 2023 (KOSTRA-tall/kommunebarometeret) Hasvik kommune har et totalt sykefravær i 2022 på 7,2 %	• Brudd på regelverk • Manglende måloppnåelse • Mangelfullt tjenestetilbud • Økt risiko for uønskede hendelser • Høye kostnader/høyt tjenestenivå og at tjenester på andre områder må reduseres • Budsjettoverskridelser • Ikke tilrettelegges for tverrfaglig koordinerte og sammenhengende tjenester • At innbyggere med behov for hjemmetjeneste/institusjonsplass ikke blir innvilget det • At ikke alle vedtak blir iverksatt innen rimelig tid • At personellressursene ikke utnyttes godt nok • Kvaliteten på tjenesten blir dårligere • Mye innleie av vikarer og merforbruk i tjenesten	Flere råd og utvalg for området. Forsterket med å ansette nye ledere ved Soltun omsorgsboliger og hjemmesykepleien fått nye ledere ifølge årsmeldingen 2022. Det jobbes med sykefravær og kompetansehevning, årsmelding 2022. Elektronisk HMS-system for å registrere hendelser 2022 er samtlige sykepleierstillinger i pleie og omsorg besatt	

	Hjemmetjenesten har om lag 8,7 timer i uken per bruker. Til sammenligning har Loppa 5,4 timer i uken. KOSTRA-Tall:[14] Utgifter per innbygger for helse og omsorgstjenester er langt lavere enn sammenlignbare kommuner. Kan skyldes at antall årsverk også er lavere enn sammenlignbare kommuner. Det samme gjelder for årsverk med fagutdanning		

[14] 12209: Utvalgte nøkkeltall for helse og omsorg, etter statistikkvariabel, region og år. Statistikkbanken (ssb.no).

4.3 OPPVEKST OG KULTUR

4.3.1 Grunnskole

Overordnet rammeverk for grunnskolen

Grunnskolen er en obligatorisk skolegang for barn i alderen 6–16 år. Det er kommunen som har ansvaret for grunnskoleopplæringen. Opplæringen er gratis, og eleven får nødvendige læremidler på skolen. Grunnskolen er delt i to nivåer, det vil si barnetrinn (1.-7. trinn), og ungdomstrinn (8.-10. trinn).

Elever i grunnskolen med annet morsmål enn norsk og samisk har rett til særskilt norskopplæring slik at de kan følge den vanlige opplæringen i skolen. Om nødvendig har slike elever også rett til morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler. Elever i grunnskolen i Troms og Finnmark har rett til opplæring i finsk som andrespråk hvis minst tre elever med kvensk-finsk bakgrunn krever det. Minoritetsspråklige elever har rett til særskilt norskopplæring, og kan ha rett til morsmålsopplæring og innføringstilbud. Tilbudet skal være tilpasset det enkelte barnet og eleven, og ta utgangspunkt i deres språklige og faglige forutsetninger.

Tilsatte som skal undervise, må ha relevant kompetanse i de fagene de skal undervise i Opplæringen skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte eleven, lærlingen, praksisbrevkandidaten og lærekandidaten (tilpasset opplæring). På 1. til 4. trinn skal skolen sørge for at elever som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, raskt får egna intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd (tidlig innsats). Elever som ikke har eller som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning.

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering dersom det er mulig. Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken.

Skolene skal i løpet av høstsemesteret gjennomføre Elevundersøkelsen på 7. og 10. trinn. Dette er en undersøkelse hvor elevene får si sin mening om læring og trivsel i skolen. I undersøkelsen er det spørsmål om eleven utsettes for mobbing av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere. Resultatene vil av personvernhensyn ikke være offentlig tilgjengelig hvis 1-4 elever har svart at de opplever mobbing. Elevundersøkelsen for 2023 viser en stor økning i hvor mange elever som opplever at de blir mobbet. Det er også færre elever som er motiverte for å gå på skolen. Samtidig sier elevene i stor grad at de trives godt på skolen.

Kilde: Lov om grunnskole og videregående skole, www.utdanning.no , udir.no, Statsforvalteren for Troms og Finnmark

4.3.2 Hasvik kommune

Grunnskolen er en del av tjenesteområdet under oppvekst og kultur. Det er tre grunnskoler i Hasvik kommune:[15] Hasvik kommune har et regionalt samarbeid med Alta kommune.[16]

Hasvik med 1.-7.trinn og for skoleåret 2022/23 er det 35 elever og ca. 7 årsverk til undervisning. Breivikbotn med 1.-10. trinn. Skoleåret 2022/23 er det 41 elever og omtrent 8 årsverk til undervisning, og skolen i Sørvær med 1.-7.trinn. Skoleåret 2022/23 er det 14 elever og omtrent 3 årsverk til undervisning i Sørvær skole.

Det er foretatt en tilstandsvurdering av Hasvik skole i juni 2022 [17]. Det er i februar 2023 vedtatt å starte forprosjektering av en ny skole i Hasvik, skisseprosjektet er ferdig i desember 2023, og administrasjonen skal gjøre en nærmere vurdering av prosjektet før det legges frem til kommunestyret.

[15] Grunnskole - Hasvik Kommune
[16] Kommuneplan samfunnsdel 2019-2031
[17] Tilstandsvurdering+Hasvik+skole.pdf (custompublish.com) juni 2020

4.3.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til grunnskole.

Tabell 15: Identifiserte risikoområder knyttet til grunnskole

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Grunnskoleopplæring • *Kompetanse* • *Ivaretakelse av plikt og rett til grunnskoleopplæring for alle* • *Skolemiljø, språkopplæring og aktivitetsplikt*	Lærertetthet ifølge helseoversikt 2023-2027 er på om lag 5-5,99 i Hasvik kommune. God lærertetthet i alle tre skolene.[18] Samtidig viser kommunebarometeret at andel lærere som oppfyller kompetansekravet er lavt i Hasvik kommune på 1.-7. trinn.[19] Hasvik kommune søker etter lærere og mangler lærere ved voksenopplæringen[20] Det er utfordrende å tiltrekke seg rett kompetanse. Elevundersøkelsen -mobbing for 7. trinn – viser at Hasvik kommune scorer mellom 4-4,6 på medvirkning, trivsel av høyeste mulige score som er 5.[21] Planer og tilstandsrapporter er ikke offentlig tilgjengelig, eller at vi kan se	• Brudd på regelverk og manglende måloppnåelse • Barn og unge ikke får tilfredsstillende grunnskoleopplæring • Dårlig skolemiljø • Arbeidspress på lærere • Økt sykefravær • Dårlig omdømme/bolyst • Økte utgifter og dårlig kvalitet på tjenesten	Samarbeid med grunnskole i Alta kommune Forsterket med å ansette mellomleder på Sørvær skole og oppvekstsenter Statlige tilsyn	

[18] Helseoversikt 2023-2027 s.21
[19] 12919: Lærere i grunnskole, etter kjønn, region, lærerkompetanse, statistikkvariabel og år. Statistikkbanken (ssb.no)
[20] Søk etter ledige stillinger i Norge | Jobbnorge.no
[21] Analysebrettet - Nøkkeltall for grunnskole (udir.no)

	at dette er behandlet i kommunestyret i perioden 2023-mars 2024 Elevtallet i grunnskolene har gått ned det siste tiåret, noe som gjenspeiler seg i lave fødselstall og fraflytting av barnefamilier.[22] Elever som får særskilt norsk opplæring, er ikke publisert på SSB Grunnskolepoeng er tilnærmet som gjennomsnittet i landet 42,4 for avgangsklassene. Hasvik skole har 42,7[23] Men på barnetrinnet ligger signifikant dårligere enn landet og fylket for øvrig både på lesing og skriving.[24] Netto driftsutgifter i grunnskolen er en del høyere enn sammenlignbare kommuner som Loppa (KOSTRA-Gruppe 15) i perioden 2020-2023[25]	

[22] Kommuneplanstrategi 2020-2023-utviklingstrekk
[23] Grunnskolepoeng | udir.no
[24] Oppvekstprofil Folkehelseinstituttet
[25] 12255: Utvalgte nøkkeltall for grunnskole, etter statistikkvariabel, region og år. Statistikkbanken (ssb.no)

5. FORVALTNINGSREVISJON -ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS FORETAK OG SELSKAPER

5.1 KOMMUNALE FORETAK

Overordnet rammeverk for kommunale foretak

Det er kommunestyret selv som skal treffe vedtak om opprettelse av kommunale foretak, velge styre og fastsette vedtekter for foretaket.

Kommunale foretak er ikke en egen juridisk enhet, men en del av kommunen som rettssubjekt. Kommunen hefter for foretakets forpliktelser. I motsetning til utskilling ved bruk av aksjeloven og lov om interkommunale selskaper, vil de ansatte fortsatt ha kommunen som arbeidsgiver.

Foretaket ledes av et styre og en daglig leder. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med lover og forskrifter, foretakets formål og vedtekter, kommunens økonomiplan og årsbudsjett og andre vedtak eller retningslinjer som er fastsatt av kommunestyret.

Styret er direkte underlagt kommunestyret.

Kilde: Lov om kommuner og fylkeskommuner

Organisasjonsformen *kommunale foretak* er beregnet for de deler av kommunens virksomhet som har et forretningsmessig preg, men som skal drives som en del av kommunen. Organisasjonsformen benyttes i de tilfeller hvor kommunen ønsker å gi virksomhetens ledelse noe større frihet enn det kommuneloven ellers gir rom for innenfor kommunen som juridisk person, men hvor kommunen ikke ønsker å gi virksomheten så stor grad av frihet som aksjeselskapsformen innebærer.

5.1.1 Hasvik kommune

Hasvik kommune har ingen kommunale foretak.

5.1.2 Øvrige kommunale selskap jf. Kap. 2.5

Det er ikke fremkommet innspill eller indikatorer i prosessen, på øvrige selskap som tilsier at vi skal gjøre en risiko og vesentlighetsvurdering av selskapene.

6. EIERSKAPSKONTROLLER-ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS UTØVELSE AV EIERINTERESSER

Oversikt over Hasvik kommunes eierskap i heloffentlige eide selskap er presentert i kapittel 2.5.

Overordnet rammeverk for selskaper og eierstyring

Kommuneloven stiller krav til kommunen om å føre kontroll med at kommunens interesser i selskap kommunen har eierskap i blir ivaretatt på en betryggende måte.[1] Kommuneloven gir videre kommunen anledning til å gjennomføre forvaltningsrevisjon i selskaper som kommunen har eierinteresser i.

I ny kommunelov er det nå lovfestet at kommunene skal ha utarbeidet eierskapsmelding for sin eierstyring.[1]

Kommuner og fylkeskommuner kan utføre felles oppgaver gjennom et interkommunalt samarbeid, herunder som interkommunalt selskap.[1]Den enkelte deltaker hefter ubegrenset for en prosent- eller brøkdel av selskapets forpliktelser. Til sammen skal delene utgjøre selskapets samlede forpliktelser. Den enkelte deltakers ansvar for selskapsforpliktelser svarer til deltakerens eierandel i selskapet med mindre annet kommer frem av selskapsavtalen. En selskapskreditor må først gjøre sitt krav gjeldende mot selskapet. Dersom kreditor ikke oppnår dekning av selskapet innen 14 dager regnet fra påkrav, kan kreditor kreve den enkelte deltakeren direkte for deltakerens andel av forpliktelsen. En deltaker som helt eller delvis har dekket en fordring på selskapet, kan straks søke tilbake sitt utlegg av selskapet.

Et aksjeselskap er et selvstendig rettssubjekt hvor eierne ikke personlig svarer for selskapets forpliktelser. Organisasjonsformen reguleres av aksjeloven.

Kilde: kommuneloven, Lov om aksjeselskap, Lov om interkommunale selskaper

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

6.1.1 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Fokuset i en eierskapskontroll er hvordan kommunen forvalter eierskapene sine, enten enkeltvis eller som en portefølje. Kriteriene som legges til grunne er blant annet regelverket knyttet til ulike typer selskap, eierskapsmeldinger, vedtak og retningslinjer.

Typiske risikoområder som blir undersøkt og vurdert i en eierskapskontroll inkluderer system og rutiner for oppfølging av eierskap, rutiner for valg til styret og representantskapet, opplæring av representantskapet og styret. Samt rapporteringsrutiner til kommunestyret.

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til selskaper.

Tabell 16: Identifiserte risikoområder knyttet til selskaper

Område/selskap	Observasjoner	Risikoområder	Risiko
• *Overordnet eierskapsforvaltning i eierkommunene*	Kommunestyret skal vedta eierskapsmelding minst en gang i valgperioden. Det er ikke behandlet eierskapsmelding eller revidert eierskapsmelding i kommunestyret fra september 2019-april 2024 Det er observeres ikke rutiner for å sende ut eierskapsmeldingen eller vedtekter ved nyvalg av medlemmer til representantskapet Det er observeres ikke rutiner for å gjøre vurderinger av videre eierskap, og om selskapsformen er det riktige ut fra nåsituasjonen	• System og rutiner for oppfølging av eierskap på et overordnet nivå. • Opplæring av folkevalgte når det gjelder eierskapsoppfølging • Rapportering til kommunestyret • Valg av selskapsform sett i forhold til for eksempel økonomisk risiko, opprettelse av datterselskap uten medvirkning fra kommunestyret • Sentral målsetninger i kommunen for eksempel	

		planer for klima og miljø ikke er kjent i selskapene	
Hammerfest Energi AS	Stor økning i pris ut til forbruker Utbetalt utbytte tidligere år til eierkommunen, Hasvik kommune har en liten eierandel i selskapet med 10% og en eierskapskontroll bør da samordnes med andre eierkommuner Medieoppslag, arbeidsrettssaker på montørsiden	• Brudd på regelverk • Ikke får kostnadseffektive energiløsninger • Samfunnsmessige og økonomiske perspektiv ikke etterleves • Miljøhensyn må vike for kostnadseffektive energiløsninger • Måloppnåelse	

7. GJENNOMFØRTE OG FORVALTNINGSREVISJONER, EIERSKAPSKONTROLLER OG STATLIGE TILSYN

7.1 Gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

Tabell 17 Gjennomførte FR og EK i perioden 2020-2024

	Forvaltningsrevisjoner / eierskapskontroll	Levert
Plan 2017-2020	Rus og psykiatri	2021
Plan 2021-2024	Sikkerhet og beredskap	2023
	Spesialundervisning	2023

I inneværende perioden er det vedtatt oppstart av *FR Avvik og varsling prosjektet er ikke levert per mars 2024. I tillegg er det vedtatt eierskapskontroll av VEFAS IKS* med oppstart i mars 2024.

7.2 Prioriterte og ikke gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2021-2024

Bemanning, rekruttering og kompetanse Omprioritering i rekkefølge -kontrollutvalget valgte å starte Avvik og varsling
Pleie og omsorgstjenester, praktisk bistand og institusjonsplasser
Næringsarbeid
Vefik IKS Vedtatt utsettelse i 2021 som følge av virksomhetsoverdragelse

7.3 Varslede statlige tilsyn [26]

Fagområde	Emne	Dato til	Status	Tilsynsetat	Hvem får tilsyn
Arbeidsmiljø	Tilsyn arbeidsvilkår - lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter	23.02.24	Gjennomført	ARBEIDSTILSYNET	SENTRALADMINISTRASJON
Arbeidsmiljø	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	12.06.24	Planlegging	ARBEIDSTILSYNET	SOLTUN OMSORGSBOLIG
Arbeidsmiljø	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	12.06.24	Planlegging	ARBEIDSTILSYNET	RUS-, PSYKIATRI-, OG FOREBYGG TJ
Miljø og klima	Kommunetilsyn med kommunens forsøplingsmyndighet (§ 28)	05.04.24	Samordnet	STATSFORVALTEREN	HASVIK KOMMUNE
Grunnopplæring	Barnehagemyndighetens veiledning og tilsyn	02.09.24	Planlegging	STATSFORVALTEREN	OPPVEKST OG KULTUR

I tillegg er det varslet følgende tilsyn på Helsetilsynet sine *nettsider*:[27]

I 2024 vil Statens helsetilsyn og Statsforvalterne føre landsomfattende tilsyn med følgende tjenesteområder*:*

- *Bruk av medisindispensere hos hjemmeboende eldre*
- *Folkehelsearbeidet til kommunen for å fremme god psykisk helse hos barn og unge*
- *Ansvaret til Nav-kontoret for å tilby tjenesten økonomisk rådgiving til personer som er i en vanskelig økonomisk situasjon*
- *I tillegg vil det føres tilsyn med selvmordsforebygging i spesialisthelsetjenesten.*

[26] Statsforvalterne-tilsynskalender (statsforvalteren.no)
[27] Dette skal statsforvalterne føre tilsyn med i løpet av året • Kommunal Rapport (kommunal-rapport.no)

8. FORSLAG TIL FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER

8.1 I PRIORITERT REKKEFØLGE

På bakgrunn de risikovurderinger som er gjennomført er det identifisert/indikatorer på flere områder som etter sekretariatets vurdering kan representere middels-/høy risiko, og hvor kontrollutvalget bør vurdere å gjennomføre forvaltningsrevisjon av områdene i Hasvik kommune.

Forslag til prioritering av følgende tema/områder forforvaltningsrevisjoner i perioden 2025 – 2028:

1. Helse, pleie og omsorg
2. Rekruttering, bemanning og kompetanse
3. Grunnskole
4. Åpenhet, innsyn og informasjon- offentlighetsloven
5. Vannkvalitet Hasfjorden

Forslag til prioritering av følgende tema/områder for eierskapskontroll 2025-2028:

1. Hammerfest Energi Holding As
2. Overordnet eierskap

8.2 KONTROLLUTVALGETS VEDTAK I SAK 11/24

Kontrollutvalget viser til arbeidet med utarbeiding av planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025-2028.

Kontrollutvalget prioriterer følgende tema/områder i Plan for forvaltningsrevisjon 2025-2028:

1. Rekruttering, bemanning og kompetanse
2. Helse, pleie og omsorg
3. Grunnskole
4. Åpenhet, innsyn og informasjon- offentlighetsloven
5. Vannkvalitet i kommunale anlegg

Kontrollutvalget prioriterer følgende tema/områder i Plan for eierskapskontroll 2025-2028:

1. Hammerfest Energi Holding AS
2. Overordnet eierskap

Kontrollutvalget ber sekretariatet fremme sak til kontrollutvalget med forslag til planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025-2028.